

Raaksbrug

Trekvaart Haarlem - Leiden

Op verschillende plekken in Haarlem is in het plaveisel een hardstenen gegraveerde herinneringsplaat opgenomen van een gebeurtenis of van iets dat daar heeft gestaan Denk maar aan de Janspoort, de Kruispoort en de Raakstorens.

Iets heel anders dan een poort is een waterweg. Vroeger waren die heel belangrijk, want over een waterweg kon je met een zogenaamde trekschuit gerieflijk en relatief snel reizen. De *Trekvaart Haarlem – Leiden* is er zo een.

De route ging over de in 1657 hiervoor speciaal gegraven Leidsevaart. Een kunststukje uit de 17de eeuw dat in acht maanden met uitsluitend man- en paardenkracht over bijna dertig kilometer werd voltooid.

Naast het water kwam een jaagpad waarop de paarden konden lopen om de trekschuit te trekken. Het werd een groot succes dat zelfs tot in buitenland bekend werd. In het jaar 1677 werden tussen Haarlem en Leiden maar liefst 148.000 passagiers vervoerd. Ongekende aantallen.

Aan het grote succes kwam langzamerhand een einde toen begin 19de eeuw de weg tussen Leiden en Haarlem werd bestraat en het vervoer per rijtuig aantrekkelijker en sneller werd. In 1842 kon je zelfs met de trein en 1860 was het echt einde trekschuit die de afstand in vier uur aflegde en het daarmee niet meer kon opnemen tegen het rijtuig en zeker niet tegen de trein.

De Zijlpoort was het vertrekpunt van de veerdienst. Haarlem en Leiden vroegen een vergoeding voor de doorvaart, de zogenaamde tol. Daarvan werd de verbinding onderhouden en plantte men riet langs de oevers ten voorkoming van schade.

De trekschuit is er niet meer, de Leidsevaart wel. Op de Raaksbrug over de Leidsevaart en het punt waarvandaan honderden jaren de trekschuiten dag en nacht vertrokken kun je in het trottoirgedeelte van de brug een herinneringsteen zien.

Op de tekening is een trekschuit met daarvoor een paard afgebeeld. Daaronder een tekst over de trekschuit. Vanaf de brug heb je tevens een mooi uitzicht over de kaarsrechte Leidsevaart.

De trekschuit werd door het stadsbestuur Haarlem ook wel eens gebruikt om iemand de stad uit te krijgen. De stad betaalde dan de passagierskosten, maar alleen voor de heenweg.....

Bron: Wikipedia (CC-BY-SA Licentie)
Noord Hollands Archief